

[Carlsen-Skiødt.]

som Menigheden vil være Undervisningsministeren taknemmelig derfor. Derfor tillader jeg mig at henstille dette til den højtærede Ministers velvillige Overvejelse.

Med Vedtagelsen af disse to Love, som jeg nu har nævnt, maa Folkeskolens Forhold vist betragtes som ordnet og fastlagt for en længere Aarrække frem i Tiden. Tilbage staar saa, at Kirkens Forhold til Staten ordnes. Efter nogle Avisartikler i de sidste Dage ser det ud til, at Kirkeministeren sammen med det kirkelige Udvalg har udarbejdet eller vil udarbejde et Forslag om Kirkernes Økonomi. Dette maa siges at være haardt paakrævet, da den hidtil brugte, noget tilfældige Administration paa dette Omraade har været mindre heldig. Da jeg ikke kender Kirkeministerens eventuelle Forslag eller Enkeltheder deri, skal jeg ikke udtale mig nærmere derom paa det nuværende Tidspunkt, men jeg vil gerne fremkomme med min Anerkendelse af, at Ministeren vil søge at faa Forholdet mellem Stat og Kirke lagt ind i fastere Rammer.

Grundprincipperne for en saadan Ordning maa efter min Mening være den, at Grundlovens § 3, hvorefter Staten understøtter Kirken, kommer til at danne Grundlaget. Endvidere maa den danske Folkekirke betragtes som en Helhed, og dette kan ikke blot betyde, at Gudstjenestens Form med mere er fælles for hele Kirken, men ogsaa at Kirkernes økonomiske Byrder maa bæres af de til Kirken hørende Medlemmer i Fællesskab. Saa vidt jeg har forstaaet, vil det her nævnte Forslag netop søge at tilvejebringe en mere ligelig Fordeling af Kirkens Udgifter, og dette kan kun anses for et betydeligt Fremskridt fra den for Tiden gældende Ligningsform. Efter min Opfattelse var det en Fejl, at man ved Aarhundredets Begyndelse tog Kirkeudgifterne ud af den almindelige Ligning, thi deraf er mange af de senere Vanskeligheder opstaaet. Jeg forstaaer vel, at man var ængstelig for at lade de 2—3 pCt. af Danmarks Befolkning, som ikke hører til Folkekirken, være med til at betale til Folkekirken Fællesudgifter. Men den samme Ængstelse viser man dog ikke over for andre af Statens Opgaver. Militærnægterne f. Eks. maa gennem deres Skatter være med til at opretholde Danmarks Forsvarsvæsen, og den Del af Befolkningen, som aldrig eller sjældent benytter Danmarks Jernbaner, maa ikke desto mindre være med til at dække Statsbanernes Underskud. Naar den nugældende Ordning, hvorefter de kirkelige Udgifter dækkes ved en særlig

Ligning, næppe lader sig ændre for Tiden, kan jeg kun hilse med Tilfredshed, hvis Kirkeministeren vil søge gennemført en retfærdigere Ligning af Kirkeskatten. Byrderne her vil efter en ligelig Fordeling ikke blive store i Forhold til de andre Skatter til Stat og Kommune.

Efter at en for hele Landet fælleskirkelig Ligning er gennemført, bliver det en Selvfølge, at Statens Tilskud til nye Kirker eller til Reparationer af ældre Kirker kan tildeles saavel København som det øvrige Land; hidtil har København jo været undtaget fra dette Tilskud. Med det stadig voksende Indbyggerantal vil det blive nødvendigt Tid efter anden at opføre nye Kirker — det gælder især Stor-København og de større Provinskøbstæder —, og derfor kan man ikke andet end glæde sig, hvis der ved den nye Ordning vil blive stillet Midler til Raadighed, saaledes at Staten yder et passende Tilskud til dette Kirkebyggeri.

F. Eks. havde Odense fra Middelalderen 3 gamle Sognekirker. I dette Aarhundrede er der opført 4 nye Kirker i Byen og oprettet 4 nye Sogne. Disse 4 nye Kirker er alle bygget dels ved Statstilskud, dels ved Midler, der er indsamlet blandt Menighederne inden for Byens Omraade. Der arbejdes for Tiden for Odense Bys Vedkommende paa Opførelsen af 2 nye Kirker og Udskillelse af 2 nye Sogne, idet 3 af de nuværende Sogne har henholdsvis med runde Tal 20 000, 15 000 og 15 000 Indbyggere og saaledes maa anses for alt for store nu, tilmed da Byen og Sognene er i stadig Vækst. Den højtærede Kirkeminister kan altsaa venté ogsaa at faa Andragende fra Odense om Tilskud til de nye Kirker, naar de privat indsamlede Midler er til Stede. Jeg synes, det er godt, at det Samarbejde, der har været lige siden Reformationen mellem Stat og Kirke, opretholdes, det vil sikkert blive til Gavn baade for Staten og Kirken.

Jeg skal slutte med at sige, at jeg anser det for særdeles ønskeligt, at Forholdet mellem Stat og Kirke ordnes paa en god og forstandig Maade og kommer til at ligge mere fast, end Tilfældet hidtil har været. Kirkens Arbejde betyder mere for Befolkningens aandelige og sædelige Sundhed, end man maaske tit tænker sig. Staten kan ikke undvære dette Arbejde, selv om det undertiden ikke bliver paaskønnet efter Fortjeneste.

Elgaard: Jeg vil gerne først gøre et Par Bemærkninger til den højtærede Finansminister. Ministeren udtalte i nogle Bemærkninger til mig, at han nærede nogen